

„КАПРИЧОС“

„В Испания гравюрата започва с „Капричос“ на Гоя - явява Жан Адемар в труда си „Гравюрата през 18. век“.

Естествено тази техника е позната отдавна, но е била използвана почти само за репродуциране и разпространение на художествени произведения; видяхме, че и Гоя бе натоварен да гравира за Карлос III известен брой картини от кралските галерии, между които и няколко от Веласкес.

Гравюрата, поне в Испания, дотогава не е самостоятелен дял на изобразителните изкуства. С деветдесет и двете плочи на „Капричос“, над които работи от 1794 до 1799 година, Гоя бележи не само един от най-важните етапи на собственото си развитие, но открива нова ера в историята на гравюрата.

...

„Капричос“, както по-късно „Бедствията на войната“ и „Диспаратес“ са един вид дневник, в който той записва впечатленията си ведно с тяхното тълкуване - онова, в което се превръща реалното, след като бъде пресято от собствената му преценка.

Макар че изрично се е въздържал „да осмива присъщите на едни или други хора недостатъци - изтъква Андре Малро, - изкуството му е толкова смущаващо, публиката - толкова склонна да дава оценка за художника, вместо да го следва, че в продължение на петдесет години „Капричос“ бяха смятани за битови сцени, преплетени с фантастични елементи...“

...

Личните призраци, които неведнъж са плашили Гоя на прага на смъртта, са застъпени толкова, колкото и съкровенията, предадени като „незначителни“, спомени от развлеченията и огорченията в Санлукар, скитанията из улиците на Мадрид, бленуванията в Сиерас през детските години, ужасите на Инквизицията, не по-малко страшното зрелище на всекидневната мизерия или богато облечените чудовища, в чиито преддверия художникът толкова дълго е чакал да благоволят да му позират.